

UNTÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSOS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította : DR. BOROS GYÖRGY.

Vitéz nagybányai Horthy István Magyarország kormányzóhelyettese.

A magyar országgyűlés két házának együttes ülése a Kormányzó Úr Öföméltóságának kívánságára 1942. február 19-én kormányzóhelyettest választott.

Kormányzó Urunk eme kívánsága is az ő fenkölt bölcseségére, előrelátására és forró hazaszeretetére mutat. Magas kora ellenére is ereje töretlen, egészsége, gondolkozása friss és minden jó reményre jogosító, de azért jól tudja, hogy az egyetemes embersors alól ő sem lehet kivétel. Gondoskodni kívánt arról, hogy a magyar hazát semmi meglepetés ne érhesse.

Az első világháborút befejező keserves tapasztalatok megmutatták, mit jelent ez, ha az ország vezetésénél hiányzik az erélyes és bölcs kormányzás. Kormányzó Urunk tudja legjobban, hogyan lehetett a porba omlott hazából, a nagy zűr-zavarból újra rendet, fejlődést, magyar életet teremteni. Azt pedig minden magyar tudja, milyen nehéz a szétszakított hazát ismét a régi egységbe tömöríteni. Az igazi államférfiú bölcsesége és a honfi hazaszeretete vezérelte Magyarország kormányzóját, midőn kormányzóhelyettesről kívánt gondoskodni.

Az országgyűlés megértette a jó szándékot. Egyhangúan magúévátette az ország javára vonatkozó kívánságot.

Kormányzó Urunk nem élt azzal a joggal, hogy kormányzóhelyettest jelöljön. A képviselőház pedig egyhangú lelkesé-

déssel Kormányzó Urunk első szülött fiát: vitéz nagybányai Horthy Istvánt választotta kormányzóhelyettesé.

A magyar nemzetet határozottan nagy megnyugvás és a biztonság tudata hatotta át erre a választásra. Nemcsak azért, mert Kormányzó Urunk történelmi megbecsülhetetlen munkássága iránt ez egyúttal a hálának is a kifejezése, hanem azért, mert ez a választás a mai nagy világháborúban minden igaz magyar ember részére a biztonságérzetet erősíti. Valahogy úgy érezzük, olyan történt, mint mikor nagy Hunyadi János kormányzó után a magyar nép fiát: Mátyást választotta királlyá.

A magyar nép hálával, tiszteletteljes szeretettel tekint országgyarapító Kormányzó Urunkra és fiára, a kormányzóhelyettesre. Nevüket imába foglalja, hogy szerencsével és sikerrel kormányozhassák a mi édes hazánkat.

Üdv nevükre! Áldás életükre!

Áldás és dicsőség a magyar hazára!

A Berde-Bizottság keresztúri csoportjának felhívása.

KERESZTURI VÉNDIAKOK!

A keresztúri Alma Mater szől Hozzatok az új idők új kiváncsalmái szerint. Az Alma Mater annaleszei hálás, elismeréssel bizonyítják, hogy Ti a román megszállás idején példa nélkül álló szeretettel és áldozatkészséggel tartottátok meg a székelykeresztúri Alma Matert és nagyszerűen támogattátok a székely-unitárius ifjúságot tanulásában.

Éppen ezért most is teljes bizalommal és jó reménységgel kérjük a keresztúri Véndiákat, hogy a Berde-Bizottság nagyszerű akciója keretében egy új, erős nemzedék nevelése érdekében minden jó keresztúri vén diák hozza meg tehetsége szerint a maga áldozatát és a székelykeresztúri Gimnázium Igazgatóságához küldje el a Berde-Bizottság céljaira szánt adományát. Egy székely diák évi tanulmányi költsége 600 pengő. Intézetünk ma is a székely unitáriusság védő bástyája. Hogy benne minél több erős ifjú harcost nevelhessünk, segítségük mindnyájan anyagi erőtökhöz képest a Berde-Bizottságot. Támogassuk mindannyian ezt a nagyszerű nemzet-nevelő célszerű mozgalmat. Jelszavunk legyen: Kétszer ad, aki gyorsan ad.

Székelykeresztúr, 1942. január havában.

A Berde-Bizottság keresztúri csoportja nevében:
PÉTER LAJOS gimn. tanár, vén diák.

Március tizenötödikén.

Gyüladjon ki ma arcotok,
 dobbanjon fel a szívetek,
 még a nap is lángolóbban
 áradozzék a föld felett.
 Fel, fel azt a magyar zászlót,—
 Vegyétek le a kalapot
 Ezeréves történetünk
 nem mutat fel több ily napot!

Nem volt soha még e földön,
 s tán nem is lesz: olyan nemzet,
 ki magának szabadságot:
 egy rövid nap alatt szerzett.
 Úgy kipattant a szíveknek
 akkor ez az örök lángja,
 mint rügyéből a vadrózsa
 piros pünköszt hajnalára.

Tavaszt hozott a szél szárnya,
 felolvasztott havat, jeget,
 a szívekről rozsdamarta,
 vén-százados bilincseket.
 Elsodorta egy fúvással
 a szolgaság szégyen jármát,
 s kibontotta a rég alvó
 szent szabadság sólyomszárnyát

Kard se csattant, vér se hullott,
 mire csendült est-imára,
 szabaddá lett Magyarország
 valamennyi honpolgára.
 Ágyúk helyett: Petőfinek
 visszhangozott forró szava....
 Ima gyanánt zugták aznap:
 „Talpra magyar, hí a haza!“

Oh, tündöklő március nap:
 Csodatettek csodanapja,
 tőled ragyog dicsőséges
 történetünk legszebb napja!
 Rád esküszik a magyar szív,
 hűtlen hozzád nem lesz soha,
 diadala nagy multjának,
 s jövőjének légy záloga.

Havas István.

Unitárius Népfőiskolai Tanfolyam.

Folyó évi február hó 22-től március 8-ig Népfőiskolai Tanfolyamot rendezett az Unitárius Teológiai Akadémia 34 szé-
kely unitárius gazdaifjú számára. A megnyitó ünnepség febr-
ruár 22-én volt, amikor az ifjak részt vettek az istentisztele-
ten, melyet Simén Dániel teológiai tanár tartott. Templomozás
után a kollégium dísztermébe vonultak, ahol Dr. Abrudbányai
János dékán ismertette a népfőiskola célját, mely szerint egy
új magyar és keresztény életirány elsajátítása a főszempont,
hogy ezáltal biztosan haladhasson a székely unitárius ifjúság
az előtte feltáruló uton s hogy másoknak is célt mutathasson.
A város részéről Vásárhelyi László dr. polgármesterhelyettes,
az Egyház részéről pedig Józán Miklós püspök szólott a Népfő-
iskola hallgatóihoz.

Február 22-én, vasárnap d. u. megkoszorúzták a Fötéren
Mátyás király szobrát, a házsongárdi temetőben pedig a nagy-
unitáriusok sírjait. Ez alkalommal a teológiai tanárok, Kele-
men Lajos főigazgató és a teológusok adták meg a szükséges
felvilágosításokat.

Hétfőn, 23-án reggel kezdődött a már előre elkészített tan-
rendszerinti oktatás.

Előadó tanárok: Dr. Gelei József főgondnok-egyetemi ta-
nár, Kelemen Lajos főigazgató, Dr. Kiss Elek főjegyző, Dr.
Abrudbányai János teol. dékán, Vári Albert, Gálfi Lőrinc és
Simén Dániel teológiai tanárok; P. Szentmártoni Kálmán, Már-
ton Sámuel és Vörös István kollégiumi tanárok, Domokos Pál
Péter tanítóképző intézeti igazgató-tanár, továbbá Elekes Béla
szöv. vezérigazgató, Dr. Gál Endre mérnök, Dr. Nagy Zoltán
orvos és Kiss Károly ig.-tanító teológiai ének- és zenetanár,
Dr. Szathmáry János jogtanácsos.

Meglátogatták az Unitárius Kollégium és a város többi
nevezetesebb könyvtárait és múzeumait; a Dermata Műveket;
a tűzoltó- és apaállattelepet; a gázgyárat; a Gazdasági Aka-
démiai; a Minerva nyomdai műintézetet (a Magyar Nép szer-
kesztőségét) és a klinikákat. Alkalmuk nyílt néhány színházi
és mozidarab megtekintésére, különösen azért, mert a Nemzeti
Színház igazgatója és két moztulajdonos ingyenes előadásban
részesítette a hallgatókat. A Dermata Művek pedig meg is
vendégelte őket.

Az Egyház vezetősége, élén Józán Miklós püspökkel és Dr.
Gelei József főgondnokkal, a teológiai és gimnáziumi tanári
kar, a teológiai és unitárius egyetemi ifjúság bevonásával febr-
ruár 26-án este ismerkedési teaesten vettek részt a Népfőis-
kola hallgatói, amikor ki-ki néhány közvetlen szóval beszámolt
falujáról és önmagáról. Kedves együttlét volt, mely közelebb
hozott egymáshoz és egymás lelkébe betekinthettünk. A Dávid
Ferenc Ifjúsági Egylet is, vendégül látta a szokásos pöntek

esti (március 6-án) műsorának keretében, amikor néhányan szerepeltek is a székely ifjak közül. Március 7-én este a teológiai, kollégiumi és népfőiskolai önképzőkörök jólsikerült együttes műsoros estet rendeztek, amelyen mindhárom részről szavaltak, ének-számok és felolvasások hangzottak el.

Március 1-én Vári Albert teol. tanár, 8-án, a bezáró ünnepséggel kapcsolatosan pedig Dr. Abrudbányai János dékán tartott istentiszteletet a Népfőiskolai Tanfolyam keretében.

A bezáró ünnepségen megnyitót mondott Dr. Kiss Elek főjegyző, énekeltek és szavaltak a népfőiskolások és előadást tartott Dr. Gelei József főgondnok a Magyar Népről. Szász Károly hallgató köszönetet mondott azért a szeretetért, amelylyel az Egyház és a város minden egyes tagja fogadta őket. Józan Miklós püspök áldástkérő és elbocsátó szavaival ért véget a záróünnepély. A bezáró ünnepélyen szavaltak Bencze László homoródkeményfalvi, Tiboldi Mihály siménfalvi, Kovács Mózes kénosi és Béla Balázs lókodi ifjak.

Visszatekintve arra a 16 napra, amíg körünkben voltak székely ifjú testvéreink, megállapíthatjuk, hogy ez alatt a rövid idő alatt megerősödtek unitárius és magyar voltukban, ismereteket szereztek egyházi és nemzeti életünkben, irodalmunkból, gyarapodott a szakszerű gazdasági ismeretük és szélesedett látókörük. Ittlétük nem volt hiábavaló időtöltés, hanem a komoly munkának önmagukban való öntudatosítása. Ők bebizonyosodtak afelől, hogy vannak, akik mindig szeretettel gondolnak rájuk, akik ismerik bajukat és segíteni akarnak; vannak, akikben ég a vágy, hogy világító szövétnek szerepét töltsék be népük és fajuk életében. Mi pedig meggyőződöttünk arról, hogy a mi székely fajtánkban ma jobban, mint valaha ég és lobog egy szent lelkesedés, mely tisztánlátást és felfelhaladást követel a maga számára. Láttuk azokat a töretlen és sokat ígérő erőket, amelyek annyi fizikai, szellemi és erkölcsi erőfölösleggel rendelkeznek és amelyeknek felszabadítása és helyes irányba való terelése a mi feladatunk kell, hogy legyen.

Azzal a biztos reménnyel néztünk az eltávozó Népfőiskolai hallgatók után, hogy a tanultakat legjobb belátásuk szerint tovább fogják bővíteni, hogy másokban is vágyat ébresztenek az önművelésre s hogy juttatni fognak lelki értékeikből azok számára is, akik még nem részesülhettek hasonló tanfolyam hallgatásában.

Bencze Márton.

A hazát szeretni annyi, mint azt kívül félelmissé, belül nyugodttá tenni.

Mert mind övé vagyunk, s ő mindenünké, ezen imádott, szeretett haza! Mely csak úgy fog élni, úgy fog csak virulni, ha érte él, ha érte hal fia.

Dr. Tóth György ravatalánál.

F. év február hó 18-án Budapesten hirtelen elhunyt Dr. Tóth György a m. kir. Kúria ny. bírása, a Magyar Érdemrend középkeresztjének tulajdonosa, Bölön község díszpolgára, a Magyarországi Unitárius Irodalmi Társaság tagja stb. Temetése február hó 21-én volt Budapesten a Kerepesi temetőben nagy részvét mellett. Az Unitárius Egyház K. Tanácsa nevében ifj. dr. Mikó Imre képviselő mondott búcsúbeszédet.

Az Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának nevében szomorú szívvel búcsúzunk Tőled Tóth György atyánkfia, amidőn elindulsz az örökkévalóság felé vezető úton. Sokan gyászolják a Te távozásodat, de azt hiszem, hogy a gyászra a legtöbb oka épen a Magyar Unitárius Egyháznak van, aki a legtöbbet vesztette a Te elköltözéssel és akinek a szolgálatára fordítottad életed, munkaerőd legjavát. Az Unitárius Kollégium nevelt fel egyszerű falusi diákból jurátusnak s az unitárius egyháznak igyekezted visszafizetni mindazt, amit az Alma Maternek köszönhetél. Életpályád messzire elvezetett attól a székely falutól, az unitárius Rómától, amelyik annyi jeles férfit adott a magyarságnak. Egyéniséged sokoldalúsága a közélet legkülönbözőbb örhehelyeire állított. A fiatal jogászt ott látjuk az Erdélyi Múzeum Egyesület munkásai között; a társadalomkutató, a Néphivatal és Tüdőbeteggondozó rendelkezésein; a politikust a kisebbségi sorsba szakadt erdélyi magyarság első nemzetszervezetének, a Magyar Szövetség megalapításánál, a jogtudóst a királyi kuria bírói székében. De hosszú közéleti pályádon sohasem feledkeztél meg egyházadról és arról a népről, amelyből származol. Hivatkozom az unitárius egyházalkotmányról szóló nagy munkádra, mely egyházunk szervezetét országhatárok felett is összetartotta, azokra a küzdelmes évekre, amelyeket a hatalomváltozás után Kolozsvárt az egyházi központ szolgálatában töltöttél, vagy a gazdasági válság idején a budapesti egyházközség keretében kifejtett vagyongkezelői munkásságodra? Ezt a munkát az egyháztörténelem lesz majd hivatva értékelni. Az elválás pillanatában lelki szemeink előtt csak az az úr áll, amit magad után hagysz és az a másik úr, amelyik nemsokára befogad.

Aki sokáig él, sok mindent megér, — mondja az írás. Te láttad a te hazádat milleneumi fényben ragyogni, láttad amint a Te országot szétépték, mint Krisztus köpenyét és megérhetted, hogy a Te székely néped visszatérhessen a Szent Korona védelme alá. S ettől kezdve mennyi szeretettel gondoltál a Te szülőfaludra. Megszervezted a Bölönből elszármazottak körét és azon voltál, hogy azoknak az útját egyenged, akik a

népből fel akarnak emelkedni azon az úton, amelyik Téged az ország legmagasabb bírói testületébe vezetett.

A halál pillanatában leválik az emberről mindaz, ami földi cím, rang, méltóság, kitüntetés, emberi hibák és gyarlóság s nem marad más hátra, csak az az emlék, ami a rokonokban és ismerősökben a távozóról egy életen át megrögződött. Egy embertársunk távozik el közülünk, akire ha visszagondolunk, bizonyára az fog eszünkbe jutni: bár adna az Uristen ennek a nemzetnek minél több vezetőt a nép fiai közül, bár születnék ennek az egyháznak minél több ilyen világi papja. S amíg az ő teste összekeveredik nagyjaink porával ebben a temetőben, lelke bizonyára messze jár az ő szerettei között; ő ott lebeg Kolozsvár ősi kövei felett, megpihen a bölöni lankákon és a határon túl felszáll a dévai vár romjaihoz. Sehhol sincsen és mégis mindenütt ott van, mert már életében beköltözött az ő népének szívébe, mint a menyországba. Ezért most csak testétől búcsúzunk, mert a lelke örökké velünk marad és emléke egyházunk kiválói között tovább fog élni.

Tóth György atyánkfia, tanítónk és példaadónk, Isten Vele, Isten velünk!

ifj. dr. Mikó Imre.

Fogarasi Géza.

(1882—1942.)

Reformátusnak született és úgy is halt meg, de olyan szabadelvű volt, mint a legősibb unitáriusok. Tordán, a vallásszabadság szülőföldjén látott napvilágot s onnan hozta a türelmességet és szeretetet. Székelykeresztúron, 1907-ben egyszerre kezdtük meg a székely szellemi ugarok művelését. Napfényes idők kellemes emlékeiben élt ott a tanárikar, szeretetben, kölcsönös megbecsülésben, barátságban és nem ismerte a torzsalkodó irigységet.

Fogarasi Géza magas termetű, kemény szál ember volt, arcszíne inkább sáppadt, pedig állandó tűz égett villogó szemében, de nem rajzalom teli erőben levő testi vonásait, hisz inkább szellem volt. Komoly arcán, mely lelki gazdagságának hű képe volt, a szellemi erő, a jóság, a becsületesség, életvidámság ömlött el, árnyékot nem igen láttunk rajta.

Tanári lélek volt, hivatás tudattal. Szent izzás és lobogás volt benne. Nem az egyéni babérszerzés vezette, hanem egész lénye olyan volt, aki előtt az élet egyetlen útja a tiszta, lelkiismeretes munka. Egész lelkét bele vitte a tanításba és különös gondja volt a nevelésre, arra törekedett, hogy a magyar ifjúságból jellemes, tisztalelkű, hívő egyéniségeket neveljen, hirdetve, hangoztatva mindig, hogy az ideálokat nem szóvirágokkal, hanem józan, kemény cselekedetekkel kell megközeleltetni.

Székelykeresztúri működése után a tordai állami gimnáziumban folytatta áldásos tanári működését. Mindig azon a magaslaton állott, hogy a magyar nemzetet építi az unitárius és református, akár felekezeti, akár állami gimnáziumban működik. A román imperium kialakulásakor nem tett esküt, hanem az újra visszaállított tordai unitárius gimnáziumhoz került, ahol később igazgató lett. Ennek megszünése után 1923-ban a tülekedés elől visszavonult a befeléléés csöndes sáncai közbe. Visszament az ősi földhöz. A tanári munka mellett a földmivelés a legszebb emberi hivatás, de egyformán szegényes mindkettő. Nyugalomba vonulása továbbra is a fáradhatatlan munka. Néma türelemmel, erős lélekkel dolgozott és szenvedett, mint annyi és annyi nemeslelkű, névtelen magyar hős. Visszavonultságában könnyebbséget neki csak a családi ház melege adott, ahol az élet minden színe és életvirága pompázott. Most érkezett a hír Romániából, hogy magyar-sárosi birtokán örökké mosolygó arca elhervadt, érces akarata megsemmisült, de emlékét hálás tanítványok serege, jó barátok meleg szíve, feleségének és gyermekeinek rajongó szeretete őrizni fogják. Nyugodjék csendesen!

P. Szentmártoni Kálmán.

Gyallay Pap Zsigmond.

Egy ritka szép élet mult el Gyallay Pap Zsigmond halálával. Különös értékét az mutatja, hogy elmulását 89 éves korral is fájlalják nemcsak hozzátartozói, hanem az egész Nyikó vidék székelysége. Eletpályáján mély nyomokat hagyott maga után. Mindhalálig hű fia volt hazájának és egyházának. Ifjabb éveiben mindig vezető szerepet töltött be. Huzamosabb ideig volt községi bíró, az egyházközség gondnoka, amely közéleti szereplésének elismeréséért t. b. presbiteri címmel ajándékozta meg. Az elnyomatás éve alatt is székelysége mellett becsülettel kitarított és többször bizonyosságot tett róla.

Azok közül való ember volt, akiről azt szokta mondani a közvélemény, hogy: ritkán születnek.

Az élet kérdéseit kiegyensúlyozott lélekkel mindig derűsen fogta fel és akármilyen csapások érték — pedig érték — sohasem csüggedt, sohasem lett lemondó. Mindig derűs kedélye közkedveltte tette egyéniségét annál is inkább, mert humorán keresztül megérezett alapos komolysága.

A múlt emlékeit nagyon megbecsülte. Apjának templom-építő munkásságára büszke volt. Gyermekeiben és unokáiban pedig Isten megáldó kegyelmét látta. Ez a lelki tünet mély valóságosságról tesz tanubizonyosságot.

Csodálatos emlékező tehetséggel tudta elmondani a lezajlott eseményeket. Az emlékek éles meglátása és elbeszélő ké-

pessége valósággal lebilincseltek az embert. Sokszor rámutatott egy-egy pusztán maradt telekre, vagy egy hanyatló család életére és megmondta, hogy ott az Isten büntetett.

A templom előtt várakozó gyülekezet rendszeren körülötte csoportosult és őt hallgatta. Beszédtémái sokszor mintegy kiegészítették az istentiszteletet és hatása alatt közügyek intéződtek el; egészséges gondolkozás fejlődött ki. Közgyűléseken gyakran megtörtént, hogy egy-egy nehéz kérdés megvitatásánál az ő találó tréfája döntötte el a határozatot. Tréfáival tudott megverni és jutalmazni is. Erre jellemzők az alábbi esetek:

A román uralom idején egy kormányváltásnál a liberálisok uralmát a parasztpártiak váltották fel. Választások voltak kitűzve és az egyik parasztpárti kortes meglátogatta Benzéd községet is. Hosszas beszédben vázolta a nemzeti parasztpárt programját, melynek áldása kiterjed a kisebbségi sorsban élő magyarokra is. Beszédében a liberális vezérekről mindig így emlékezett meg: „az a disznó“, az az „ökör“ stb. Végül felteszi a kérdést, hogy van-e valakinek kérdezni valója, észrevétele vagy panasza. — Mindenki Zsiga bácsira néz, aki rögtön kész a felelettel: Uram! régóta nem élveztem úgy beszédet, mint az Önét. Semmiért sem adnám, hogy meghallgathattam saját fajtájának a lemocskolását.

A szónok megérezte, hogy beszéde el van intézve. —

Ünnepi legátus volt a faluban egyik húsvéti ünnepen. Az ifjú ember kitett magáért és szép beszédben fejtegette az örök élet kérdéseit. Szónoklatával lebilincselte hallgatóit. Az istentisztelet végeztével a templom előtt megáll a gyülekezet, ahol rendszeren Zsiga bácsi veszi át a szót.

Legátus Ur! jegyezze meg máskor, hogy a templomban a legátusnak nem, de a gyülekezetnek szabad aludni.

Általános csend lett, melyet az elkomolyodott legátus szava tör meg: Talán nem tetszett a beszédem, Zsiga bácsi!

Nem azért mondom, hanem, mert a legátus ur nekünk sem hagyta, hogy aludjunk.

Igazi székely észjárású elismerés egy beszéd sikeréről.

Most már tréfáit, szellemes mondásait mások beszélik tovább. Ő nyugszik a benzédi családi temetőben, magyar hantok alatt, künn az Avas tetőn. Temetésekor tiszta fehér hó borította a földet és szeliden csillogva verte vissza a téli napsugárt. Ilyen fehérén csillogó napsugaras volt az apám lelke mondotta Gyallay Pap Domokos író, ki az elhunytban édes apját gyászolja.

M.

Hogy boldoggá tedd a halálotat
— élni tanulj meg,
Hogy boldoggá tedd életedet
— halni tanulj.

Budapesti levél.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Úr!

Február 8-án 10 órakor zsufolva volt hívő lelkekkel Kórháry utcai templomunk. *Józan* Miklós püspök vezetése alatt vonult be *Szent-Iványi* Sándor első lelkész, Budapesti és Duna Tiszamenti egyház kör lelkészei, Budapest egyházközség gondnokai. A püspöki invocatio után felhangzott „Ime bejöttünk templomunkba“ kezdetű énekünk. Püspökünk János evangéliumából a látomás jelenetét olvasta fel. „Hatalmas Isten, győzhetetlen várunk“ éneke után néhány kedves szóval felszólította Szent Iványi Sándort „szolga társát“, hogy lépjen a szöszékre. *Darkó* Béla fűzesgyarmati lelkész olvasta fel a püspöki kinevezést. Utána az énekkar Schubert „Itt a várt nap, itt a nagy nap“ kezdetű dalát énekelte *Nagy* Sándor kántor vezénylete mellett. *Szent-Iványi* Sándor vezető lelkész megható imája és a „Szent Istenünk, Feléd száll fel buzgó szavunk“ éneklése után Pál Korintusbeliekhez írt II. levele 4. rész 5. verse alapján tett ígéretet arra — amit eddig is cselekedett —, hogy a Krisztust prédikálja, magát pedig mint a hívek szolgáját a Jézusért. Vezető lelkészünk áldást kérő záró imája után a zenekar *Józan* Miklós „Hozzád megyek Uram“ című egyházi énekét játszotta Lisznyai Szabó Gyula hangszerelésében. János evangéliuma 13. rész 20. verse alapján tartotta meg püspökünk beiktató beszédét ajánlva az egyházközség pártfogásába beiktató lelkészünket, végül főpásztori áldásával zárta be ünnepélyünk egyházi részét, amely a zenével kísért hangos énekléssel zárult le.

A díszközgyűlést vitéz *Kozma* Ferenc gondnok nyitotta meg, üdvözölte a püspököt, a szép számban megjelent gyülekezetet és vendégeinket. A beiktató lelkészünket üdvözölték: az egyházközség nevében *Kelemen Béla* vagyonkezelő gondnok, a *Duna Tiszamenti egyházkör* nevében dr. báró *Daniel* Gábor köri felügyelő gondnok, tiszteletbeli gondnok, a *Duna Tiszamenti lelkész kör* nevében *Nagy* Sándor kocsordi lelkész, az Unitárius Misszió kör nevében *Ferenc* József központi misszió lelkész, a *Dávid Ferenc egylet* és *Heltai Gáspár biblia-kör* nevében *Dimény* Mózes a kör elnöke, az *Unitárius Nőszövetség* nevében özv. *Kiss* Jenőné a nőszövetség elnöke, a *Brassi Sámuel ifjúsági egyesület* nevében ifj. *Veress* Pál az egylet elnöke, a *Perczelné Kozma Flóra leányegyesület* nevében *Varga* Istvánné, a *bölöni Farkas Sándor iparosok és kereskedők köre* nevében *Birtalan* Lajos a kör elnöke, a *Dávid Ferenc ifjúsági egyesület* nevében *Poké* Dénes, a 345 számú *János Zsigmond* cserkészcsapat nevében óbudai *Weress* Ákos csapatparancsnok, az *Unitárius Konferenciás Tábor* nevében *Ujvári*

László a Tábor tiszteletbeli tagja és pénztárosa, a *budai református egyházközség* nevében dr. Szóts Gyula, a *Deák téri evangélikus német egyházközség* nevében Füzessy István, a *budapesti református egyházmegye* nevében dr. Domján János, a *budapesti óbudai evangélikus egyházközség* nevében Mohr Henrik, a *Frangepán úti református egyházközség* nevében dr. Gál Lajos, a *Bethlen Gábor kör* nevében dr. Borbély László, a *német református egyházközség* nevében Stahel Károly, a válás és közoktatásügyi miniszter megbízásából dr. Simon Sándor miniszteri titkár meleg szóval, lelkes igérettel, baráti kézszorítással. Akik meg nem jelenhettek levélben üdvözölték. Kereki Gábor segédlelkész olvasta fel Ürmössy Károly tiszteletbeli esperes, Kolozsvár lelkészének üdvözlő levelét. Beiktatott lelkészünk kedves szóval köszönte meg az üdvözléseket s ígéretet tett, hogy a krisztusi, a nemzeti és a családi alaptól el nem tér s mindig a hit, remény és szeretet szellemében fog szólni s ami ennél is fontosabb, cselekedni is.

A lelket égig emelő ünnepély után a kebli tanács tagjai a lelkészi irodába gyültek össze. A gondnokok kérésére dr. Gelei József főgondnok is megjelent József Miklós püspökkel együtt a gyűlésen. Főgondnokunk vitéz Kozma Ferenc gondnok üdvözölte, meleg szavakkal hitet téve hozzávaló őszinte ragaszkodásunkról. Dr. Gelei József kedves közvetlenséggel üdvözölte a kebli tanácsot ellátva jótanáccsal a vezetőséget, hirdetve a harcot, azt a harcot, mely tisztít, lelkesít, az eszme, a gondolat harcát, kerülve mindig a személyes jellegű harcot, amely csak rombol és minden szent ügyet tönkre tesz. Az eszmék harcának jegyében való munkára Isten áldását kéri. Utána Barabás István lelkész átadta jelképileg *Szent-Iványi* Sándor vezető lelkésznek az egyházközség minden tulajdonát és *Szent-Iványi* Sándor első lelkész átvette.

A Pannonia szálló egyik termében gyültek össze barátságos közebedre. A közebeden Kovács Kálmán a püspökre és főgondnokra, dr. Gál Jenő *Szent-Iványi* Sándorra, épúgy dr. Gelei József főgondnok és bölcs tanáccsal látva el vezető lelkészünket és Nagy Sándor kántor az ifjúság nevében, *Szent-Iványi* Sándor a gondnokokra, *Ujvári* László az apák és fiúk együttes munkájára ürítette poharát.

Másnap hétfő délután a *Nőszövetség* rendezésében a *Berde alap* javára a székely egyetemi és főiskolai hallgatók egyesülete termében tartott szabad előadást dr. Gelei József egyetemi tanár főgondnok németországi tapasztalatairól. Az első perctől az utolsó rendkívül érdekes előadástól s ugyancsak főgondnokunktól a többi tanácsi ülésen és a banketten hallott bölcs tanácsaiból azt tanultuk meg, hogy nemzeti alapra kell helyezkednünk egy célt tűzve ki magunk elé: a nemzetért áldozni fel magunkat és munkákkal együtt egy célért dolgozva, szólva és gondolkodva. Kezeskednünk kell teljes készültséggel

mindig öt perccel megelőzve ellenfelünket, mindig készen a feleletre, hogy védjük azt, ami magyar, ami igazán magyar. Megtanultuk, hogy arra kell törekednünk s a ránk bizottakat is arra kell nevelnünk, hogy az életben meg tudjunk állani, őrök legyünk. Nem a betűk betanulása és adatok fejünkbe tömése a fő, hanem az, hogy mindig, minden körülmények között tudjunk megállani egyenes lábakkal, tudjunk harcolni a célért; mert aki harcolni nem tud hazájáért, nemzetéért, hitéért, családjáért, az nem érdemli meg az életet.

Azokban nem elég ezt a bölcs tanítást meghallgatnunk, nem elég! Ennek a szellemében kell dolgoznunk és meg kell valósítanunk a szebb, tökéletesebb és teljesebb szent Magyarországot. Ehhez adj erőnk nekünk magyarok nagy Istene, hogy első felkészünk bölcs nevelése mellett egy akarattal ebbe a szellembe munkálkodjunk, harcoljunk hazánk, egyházunk és családunk boldogságáért.

Jó munkát!

Hitrokoni szeretetteljes üdvözlettel

Budapest, 1942. február 10-én.

Ujvári László.

A német ifjúság nemzeti nevelése. Magyar nemzeti nevelés.

Dr. Gelei József egyetemi tanár főgondnok urunk az elmúlt hónapban több német egyetem meghívására németországi egyetemeken tudományos kutatásainak eredményéről előadásokat tartott. Németországban kiváló lelkesedéssel fogadták a tudóst és a magyar embert is. Általában a magyarság iránt való rokonszenvüknek és megbecsülésüknek a németek őszinte kifejezést adtak minden adandó alkalommal. A jeles tudós felhasználta németországi tartózkodását arra is, hogy a mai középiskolai nevelést tanulmányozza. E tanulmányok eredményeit Kolozsvárt február 26-án és 28-án nagy közönségnek előadta. Ez előadásnak tartalmát a kolozsvári „Ellenzék” című napilap tudósítása alapján a következőkben ismertetjük:

Németországban — mondotta az előadó — három középiskolai típus van. Az egyik a régi értelemben vett gimnázium, a második a Nachwuchsschule, a harmadik pedig a Nationalpolitische Erziehungs-Anstalt. A Nachwuchsschule kizárólag a párt politikai szolgálatára képezi ki az ifjúságot és nevelői szempontból a jellem fejlesztésére helyezi a fősúlyt. A harmadik iskolatípus, az ugynevezett Napola-intézet, a kiválogatott tehetségeket neveli, tehát nagyjában azokat, akiket nálunk tehetségvizsgálatok alkalmával válogatnak ki. A jellem és a tehetségnevelés természetesen egyik iskolában sem jelent a másiknak rovására eső túlsúlyt.

Az új német államot gyökeréig az egység szelleme hatja át — folytatta az előadó — és ez az iskola külsőségeiben is

megnyilvánul. Az intézetvezető és a tanárok mindig és minden körülmények között együtt van a diáksággal, még az étkezések alkalmával is. Az egység szellemét pedig oly módon valószínűsítják meg, hogy nem törekszenek mozgó lexikonok kiképzésére, hanem embert, azaz német embert akarnak nevelni, olyat, aki az életben nemzete szolgálatában bármilyen körülmények között, jellemével, bátorságával, tettekézségével és talpraesettségével a németiség szolgálatában megállja a helyét. De korántsem nevelnek típusokat. Vigyáznak arra, hogy önálló itéletű, öntevékeny személyiségeket és egyéniségeket neveljenek.

A nemzeti gondolatnak megfelelően, a tantárgyak nem az öncélú tudást szolgálják, hanem egyszerű eszközök, amelyeket mindig a német nemzet szolgálatára való felkészülés szempontjai és mértéke szerint kell elsajátítani. Központi részt az oktatásban a történelem foglalja el; általában a németek minden tárgyat történelmesítenek. Ez a főtárgy és a nevelés gerince. Érdekes, hogy kétféle történelmet ismernek. Az egyik az egyén fejlődéstörténete, azaz élettan, a másik az általános értelemben vett emberi történet. Minden ismeretet abból a szempontból néznek, hogy mit tanulhat abból a német ifjú? A nyári szabadságidőt a középiskolás diákok csoportokban és mindig válogatva vagy mezőgazdasági, vagy bányászvidéken töltik, ahol az illető vidéknek munkájában teljes erejükkel részt vesznek. A szabadságidő végeztével pedig azt a bányász-, vagy földművescsoportot, amelynél dolgoztak és elszállásolva voltak, magukkal viszik saját otthonukba egy, két hétre. A német ifjúságnak ezzel a nagyszabású és állandó körforgásával szolgálják a német nevelők az egységre ránevelés gondolatát. A német ifjúság nemzeti nevelését a harci gondolat (Kampfgedanke) hatja át. Ebben a gondolatkörben mozogva, a földműves például nem műveli a földjét, hanem harcol a földdel. Nem öntözi a földet, hanem harcol a szárazság ellen és így tovább.

Gelei professzor érdekes és nemzetnevelői szempontból serkentő erejű előadását nagyszámú hallgatósága feszült figyelemmel kísérte végig.

A kiváló tudós, aki egyúttal az előadás művészetének is mestere, március hó 3-án a Wesselényi Lövészegyesületben is hasonlóan nagyértékű előadást tartott „*A magyar nemzeti nevelés útja*“ címen, részletesen rámutatva a nemzetnevelés korszerű fontosságára és ugyancsak behatóan ismertette azokat a hiányokat, amelyek ezen a téren sürgős megoldásra várnak. A helyzet ugyanis az, hogy bár sokan és helyes irányban foglalkoznak a nemzetneveléssel, mégis a dolgok eddigi rendjében a nemzet felnőttjeinek túlnyomó része nem részesül korszerű magyar nemzeti nevelésben. A lövészvezetőképző tanfolyam tanmenetébe szervesen beillő előadás a más közületekben is szokatlan mély, gyakorlati, cselekvő elhatározásokat váltott ki, ami a jelenlevők hozzászólásaiban is megnyilvánult.

H I R D A L O M.

FÖTANÁCSI JEGYZŐKÖNYV 1941. november hó 16—17. napjain tartott ülésekről megjelent *dr. Kiss Elek* egyh. főjegyző gondos szerkesztésében. A 94 oldalra terjedő füzet hűséges ökmánya a főtanácsi ülésen hozott határozatoknak. Különös érdekessége a főtanácsi jegyzőkönyvnek, hogy magában foglalja Főt. Józán Miklós püspök úr ünnepies beiktatását és munkatervét. Mint ilyen különösen nevezetes történelmi adat is.

ERDÉLY A MAGYAR KÉPVISELŐHAZBAN. Ez a címe annak a kiadványnak, amely a közeli napokban hagyta el a sajtót. Az *Erdélyi Párt* országos központjának kiadásában megjelent füzet témakörök szerint ismerteti az erdélyi képviselőknek a parlamentben kifejtett munkásságát. Erdélyi törvényhozóink most vettek először részt — huszonkét esztendő után — a költségvetés és felhatalmazás vitájában. Felsőalá-saik tükrében az olvasó pontos tájékozódást szerezhet a felszabadult erdélyi országrészek összes időszerű kérdéseiről.

A kiadott kötetből örömmel állapítjuk meg, hogy az unitárius képviselők derekasan kivették részüket a parlamenti munkából. Ebben a tekintetben különösen jelentős a *dr. ifj. Mikó Imre* munkássága, aki a fáradhatatlanok legfáradhatatlanabbja: hét beszéddel vett részt a parlamenti munkában, nem számítva más működését.

A kiadott füzet hűséges tükre az erdélyi képviselők fáradhatatlan munkásságának és gondolkodásának. Minden magyar embernek ismernie kell, hadd láthassa a kérdések igazi állását.

Sz. 105—1942.

U. P.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

Pályázatot hirdetek a budapesti unitárius egyházközségben megüresedett és Budapest Székesfőváros által javadalmazott *vallástanító-lelkészi* állásra.

Pályázhatnak lelkészi oklevéllel rendelkező lelkészek.

A pályázati kéréshez csatolni kell: 1. lelkészi oklevelet. 2. Az eddigi szolgálatot igazoló esperesi bizonyítványt. 3. Esperesi igazolványt arról, hogy a pályázó nem áll fegyelmi vizsgálat alatt.

Javadalmazása 254 pengő havi alapfizetés, 10 pengő közlekedési segély, 59 pengő lakáspénz.

Kötelességeit a Szervezeti Szabályzat I. 59. §-ban foglaltak alapján az egyházközség határozza meg saját hatáskörében.

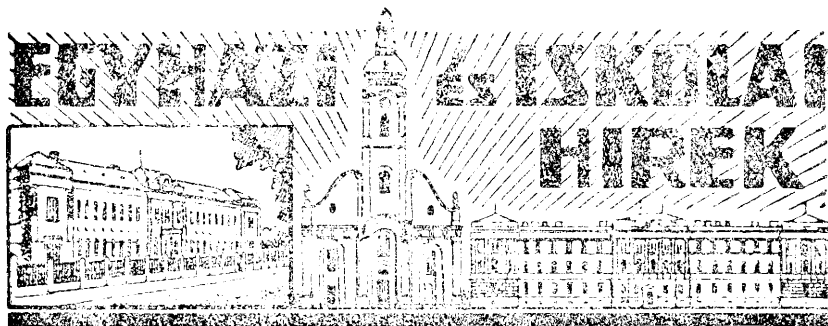
Pályázati határidő: 1942 március hó 25.

A kellően felszerelt pályázatok az Unitárius Püspöki Hivatalhoz nyújtandók be a fentírt határidőig.

Megjegyezzük, hogy a székesfőváros csak kezdőfizetést ad és az azelőtti szolgálati éveket sem a fizetésbe, sem a nyugdíjba nem számítja be.

Kolozsvár, 1942. március hó 5-én.

Józán Miklós s. k., unitárius püspök.

A KOLOZSVÁRI UNITÁRIUS KOLLÉGIUM VIII. gimn. osztályos tanulói megható módon adtak kifejezést hazafias lelkesedésüknek. Még mielőtt az ujságokban megjelent volna az a hír, hogy ajánlatos már az érettségi után leszolgálni az önkéntesi évet: az osztály legnagyobb része jelentkezett katonai szolgálatra, melyet az érettségi vizsga letétele után kezdenek meg, hogy a mostani nagy küzdelemben részt vehessenek. Részt kérnek, tevékeny részt a magyar jövő kialakításában... Az ilyen elhatározáshoz nem kell magyarázat. Minden Demosthenesnél szebben beszél a tett. Ez pedig *tett*.

A KOLOZSVÁRI UNITÁRIUS VIII. osztályos diákok, magyar öntudattól áthatott elhatározását a kolozsvári sajtó a tett szépségéhez méltóan jegyezte fel. Megemlékezett róla a *Keleti Újság*, az *Ellenzék* és az *Esti lap*, a magyar rádió és még több más nagy lap az ügy komolyságához méltóan.

UNITÁRIUS LELKÉSZEK TÖVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAMA BUDAPESTEN. Az egyetemes unitárius lelkéször április 28—május 1. napjain Budapesten lelkészi továbbképző tanfolyamot tart. A munkasorozat még nincsen megállapítva, de e hó folyamán a meghívók szétmennek. Értesülésünk szerint gazdag műsorral fog megtörténni a mindenképpen hasznosnak és értékesnek ígérkező tanfolyam.

RÁDIÓNAP KOLOZSVÁRT. A budapesti rádió egy egész napot szentelt kincses Kolozsvárnak. E napon Kolozsvárnak talán minden köve megszólalt, melynek valami nevezetessége volt. Megszólaltak a különböző intézmények képviselői s röviden elmondtak valami lényegest Kolozsvár nevezetességeiről. Kelemen Lajos a nagy történettudós fontos történelmi eseményeket említett fel. A tisztán unitárius vonatkozású dolgokról Bodor András a kiváló fiatal tanár tájékoztatta a rádió hallgatóit.

ZSIGMOND JÓZSEF volt lokódi unitárius lelkészt a püspök úr a gagyi hívek kívánságára kinevezte rendes lelkésznek, aki beköszöntőjét már megtartotta s miután őt régi híveinek bizalma hívta vissza az egyházközségbe, reméljük, hogy áldásos munkát fejt ki egyházunk javára. Isten segedelmét kívánjuk lelkész afiának és híveinek.

DR. VITÉZ SZINTE JÁNOS MÁV. igazgató hitrokon afiát az a szép kitüntetés érte, hogy a MÁV. elnök-igazgató állandó helyettesének neveztetett ki. Őszinte szívvel és szerencsekívá-
natunkkal üdvözöljük és köszöntjük kedves hitrokon egyházi tanács afiát ezen új állásában.

AZ ÜRESEN MARADT KÁLNOKI LELKÉSZI ALLÁSRA a főtisztelendő püspö kúr Kiss Tihamér volt ádámosi lelkész-
nek adott ideiglenes megbizást, amíg állampolgársági helyzete tisztázást nyer.

AZ UNITÁRIUS SAJTÓSZOLGÁLAT KÉRDÉSEIRŐL. *Ferencz József* bpesti misszióházi lelkész az „Unitárius Érte-
sítő“-ben komoly cikket írt s cikkében lefektetett elveket ja-
vaslat formájában beterjesztette egyházi főhatóságunkhoz. Terünk szűk volta nem engedi, hogy bővebben foglalkozzunk
ezzel a kérdéssel. Mi üdvözöljük a tervet s reméljük, hogy az
egyház vezetősége megtalálja a megoldás helyes módját. Bizo-
nyos, hogy sajtó és iratügyünket magasabb célok szerint újjá
kell rendeznünk. Itt jegyezzük meg, hogy a román megszállás
első éveiben *Báró József* városfalvi lelkész Udvarhelykőri, D.
F. egyleti elnök hasonló komoly javaslatot tett volt. Az még a
levéltárban pihen. Most a gondolat újra föltámadt.

KOVÁCS MÓZES MÁV. intéző afiát Magyarország kor-
mányzója a nemzetvédelmi kereszttel tüntette ki. Melegen üd-
vözöljük hitrokon testvérünket a kitüntetés alkalmából.

EGYLETI ÉLET BUDAPESTEN. Február hó 20-án pén-
teken délután 6 óraker volt az Unitárius Misszióház templomá-
ban a budapesti Dávid Ferenc egylet februári ülése. „Hatalmas
Isten, győzhetetlen várunk“ éneke után *dr. Csíki Gábor* lelkész
emelt fel bennünket lélekben Istenhez. *Várhelyi Antal* orgona-
művész művészi orgonajátékba gyönyörködtette lelkünket. Az
orgonajáték minden érző lelket magasabb régióba emelt, valósá-
gatos zenei istentisztelet volt. *Dr. báró Dániel Gábor* egyleti
elnök szívből fakadó mély érzéssel emlékezett meg elnöki meg-
nyitójában *dr. Tóth György* egyletünk választmányi tagja el-
hunytáról, ismertette életét és munkásságát. *Gyallay Papp* Do-
mokosné énekművésznő adott elő nagy művészi készűtséggel
két énekszámot. Közben *Ekárt Andor* csekétfalvi lelkész, teo-
lógiai magántanár, az egyetemes lelkészkör elnöke tartott sza-
bad előadást „Az unitarizmus szerepe Erdély művelődéstörté-
nelmében“. Az unitárius történelem nagy alakjaiba ismertette
ezt a szerepet, kiemelve minden korszak vezérszellemét. Kö-
szönetet mondott a zárszó jogán *Ferencz József* lelkész s a
Himnusz énekével zárult a jól sikerült felolvasó ülés.

Másnap tartotta a *Brassai Sámuel unitárius ifjúsági egye-
sület* a Baross Szövetség székháza összes termeiben jótékony-
célú zártkörű unitárius teáját. Ebbe az esztendőbe ez a tea
helyettesítette az eddig évenként megismétlődő unitárius bált.
Ha szerényebb környezetbe is, de époly jókedvvel töltötték el

az estet ifjaink. A jól sikerült esten résztvettek az unitárius egyház vezető egyéniségei.

Előre jelezzük, hogy az *Unitárius Konferenciás Tábor* idei budapesti konferenciáját április 11-én, 12-én és 18-án tartja. Az említett napokban a Koháry utcai templomban délután 5 órakor tartanak előadást: *Sütő Nagy* László: Unitarizmus és erdélyi lélek, *Szent-Iványi* Sándor: Unitarizmus keresztény magyar vallás és *Ferencz* József: Unitarizmus egyetemes vallás címen. Minden előadást áhitat előz meg és vita zár be. 18-án az előadás után a tábor hölgytagjai teát szervíroznak. 19-én záró ünnepi istentisztelet lesz.

A mai papirhiány miatt szárazon előadott társadalmi munkásságról szóló jelentésem örvendetes megnyilatkozása és tanubizonyossága annak az élénk munkának, ami székesfővárosunk unitárius egyháztársadalmi intézményeiben folyik.

Ujvári László.

HÜSÉGES MUNKA ELISMERÉSE. F. évi február 8-án tartotta Homoródjánosfalván a Nőegylet Kissné Papp Erzsébet elnöklete alatt a felszabadulás első évére vonatkozó rendes közgyűlését. Az elnöki jelentés beszámol az egylet által rendezett ünnepségekről, színdarab előadásáról, a katonáknak küldött érmelegítőkért a Vörös Kereszt közszónetéről. Ezután elnök visszatekintést tett nehéz időkben odaadó hűséggel dolgozó egyleti vezetők munkájára. Közgyűlés Jobb Jánosnét és Márkos Jakabnét, kik az egylet alelnökei voltak tiszteletbeli alelnökké, id. László Domokosnét és László Jánosnét tiszteletbeli örökös választmányi taggá választotta, kisebbségi magyar sorsban végzett kiváló nemzeti és keresztény szolgálataikért. Elhatározta közgyűlés, hogy az egylet elnökének Kissné Papp Erzsébet Tisztelendő Asszonynak éveken át, olyan időszakokban, mikor az iskolában a tanítás egyébként szünetelt, a gyermekekkel való hasznos és nemes foglalkozásáért, gyermekünnepélyek előkészítése és rendezéseért, gyermekeknek és felnőtteknek színdarabok betanításáért és előadásáért elismerő közszónetét fejezi ki. E nagyfontosságú áldásos és szép közmivelődési és nemzeti munka megismertetése és méltánylása végett megkeresi a központi Nőegylet elnökségét, valamint az egyházi főhatóságot. Ezután a gyülekezet pásztora mondott közszónetet az egylet áldozatos és áldásos működéséért s üdvözölte a kiváló munkásokat. Az ötven nőegyleti tag jelenlétében lefolyt közgyűlés a Székely Himnusz elénekelésével ért véget.

LELKÉSZI BEKÖSZÖNTŐ. Rostás Dénes lelkész-esperes h., kit a főtisztelendő püspök úr a bölön! egyházközségbe nevezett ki lelkésznek, 1942. febr. 15.-én tartotta meg beköszöntőjét az új egyházközségében. A beiktatást Taar Géza nagyjaitai lelkész végezte. A beiktatáson résztvett dr. Ferenczy Géza tb. főgondnok afia is, amint értesülünk, a bölöni hívek nagy örömmel, lelkesedéssel és megalégedéssel fogadták új papjuk-

nak megjelenését, aki hivatva van ebben a nagy népes gyülekezetben új magyar egyházi életet tovább fejleszteni s hisszük, hogy ez neki a gyülekezet népének támogatásával sikerülni is fog. A magunk részéről szeretettel üdvözljük és Isten áldását kérjük munkásságukra.

A SZENTHÁROMSÁGI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG régi temploma a román megszállás alatt már kétszer omlott össze. Ujjáépítése föltétlenül szükséges. Az egyházközség előljárósága az unitárius hívekhez fordul adományért, hogy az építés nagy célját valóvá válthassa. Főt. *Józan Miklós* püspök úr a következő felhívással támogatja a Szentháromság nemes törekvését:

Sz. 710/1941.

Felhívás Unitárius híveinkhez és egyházközségi Elöljárókhöz.

Kedves Atyámjiai!

Szentháromsági unitárius egyházközségünk évtizedek óta templom nélkül van s többszöri próbálkozás után a súlyos és nehéz válságos helyzetek miatt nem tudott a templomépítéshez összegyűjtött anyaggal és pénzzel odaajutni, hogy templomát felépíthesse.

Most a visszatérés boldog idejében unitárius és magyar kötelességünk, hogy egy többfelekezettel rendelkező nagyközsegségben segítségére legyünk unitárius híveinknek templomuk felépítésében.

Miután a megszállás ideje alatt az összegyűjtött pénzt és anyagot felekezeti iskola építésére és fenntartására kellett, hogy fordítsák, felhívom unitárius híveimet és a gyülekezetek előljáróinak figyelmét és jóakarátát, hogy a megindítandó gyűjtésben jóakarató támogatással és adományaikkal! gyámolítsák szentháromsági híveinket, hogy a nemsokára felépítendő új templomban dicsérhessék a mi egy igaz Istenünket.

Isten áldása legyen a jóakarató adományozó híveken és gyülekezeteken.

Kolozsvár, 1941. december 4.

Atyafiságos üdvözlettel:

Józan Miklós s. k.

püspök.

SZENTIVÁNLABORFALVA SZÓRVÁNYAINAK GONDOZÁSI ÉS HITOKTATÁSI SORRENŐJE 1942. ÉVRE.
 I. *Uzon vidéke* (Lisznyó, Bikkfalva). Istentisztelet, Urvacsora-osztás, (az uzoni ref. elemi iskolában d. e. 11—12 óráig.) Húsvét 2-ik napján IV—6-án, Püköst 2-ik napján V—25-én, Ősszel — szeptember 13-án. Karácsony 2ik napján XII—26. — Konfirmálás és vallásvizsga később kijelölt időben. — Hittanóra minden istentisztelet után és ezenkívül márc. 14-én, okt. 10-én d. e. 11 órakor. — Hívek látogatása november folyamán.
 II. *Laborfalva vidéke* (Komolló, Réty, Bita, Nagyborosnyó,

Kisborosnyó, Angyalos, Szacsva, Magyaros). — Istentisztelet és Urvacsoraosztásra hívek Laborfalvára járnak. — *III. Maksa vidéke.* (Eresztevény, Besenyő, Dálnok, Albis, Márkosfalva.) — Istentisztelet és Urvacsoraosztás Simon János asztalos házánál délután 3 órakor — március 8-án, november 15-én. — Ugyanakkor hittanóra. — Istentisztelet Besenyőn — Kelemen Árpád ny. jegyző házánál. Külön kijelölt időben. — *IV. Kovászna vidéke.* (Szörcse, Orbaitelek, Barátos, Papolc, Zágony, Komandó, Zabolá, Petőfalva, Tamásfalva.) — Istentisztelet, Urvacsoraosztás a kovásznai ref. kultúrházban d. e. 11 órakor. — Húsvét 3-ik nap IV—7-én, május 31-én, szeptember 20-án. Karácsony 3-ik nap XII—27-én. — Hittanóra istentisztelet után. — Hívek látogatása nov.—december folyamán. — *V. Kézdivásárhely vidéke.* (Szentkatolna, K.-szentlélek, K.-szentkereszt, Ikafalva, Kővár, Sársfalva, Osdola, Bereck, Bélafalva.) — Istentisztelet, Urvacsoraosztás a kézdivásárhelyi ref. tanácsteremben d. e. 11 órakor. Január 18-án, március 1-én, április 12-én, május 17-én, június 14-én, október 4-én, november 8-án, december 13-án. — Hittanóra ugyanakkor, ugyanott délelőtt 9 órától 11-ig. — Hívek látogatása alkalomszerűleg történik körútban. — Minden ügyben érdeklődés és értesítés szentivánlaborflavi unitárius lelkészi hivatal címére küldendő. U. posta Uzon. *Barabás Béla*, lelkész.

A NAGYHOMORÓDMENTI TÁRSASKÖR, melynek megalakulásáról már a közelmúltban megemlékeztünk, február havi rendes ülését f. hó 22-én tartotta Homoródszentpálon. Ez összejövetelen is szép számmal jelentek meg a Nagyhomoródszentpálon f. falvainak vezetői. A műsort Kiss Sándor unitárius lelkész-elnök megnyitója vezette be, ki lelkes szavakkal emlékezett meg Kormányzó Urunk Öfömlétsége eddigi országmentő munkájáról, valamint Kormányzóhelyettes Úr Öfömlétsége megválasztásáról, Istennek áldását kérve drága életükre.

A műsor további folyamán két előadás hangzott el. Az egyiket Pálffy Ákos h. szentpáli áll. isk. ig. tanító — a jeles népnevelő — tartotta a székely gyermekről, mint a székely jövő letéteményeséről. A másik előadást Báró József városfali unitárius lelkész tartotta Reményik Sándorról. Mindkét előadás után értékes hozzászólások hangzottak el, melyek közül kiemelendők a Bartalis Márton ig. tanító, Tamás Gábor székely kiskazda, dr. Endrődy Albert körorvos és Bede Emil unitárius lelkész megjegyzései.

KÖSZÖNET. Mindazoknak az előljáróimnak, kartársaimnak, barátaimnak, jóakaróimnak, egyeseknek és egyesületeknek, testületeknek, akik megpróbáló betegségem idején személyesen, vagy írásban lélekerősítő szavukkal felkerestek, hálás köszönetemet fejezem ki. Amicus certus in re incerta cernitur. Gálffy Zsigmond igazgató.

